Satana fe tsitre tsitsi de KRISTO nuti

- Dzidudu gãa de gbogbo võwo dzi la le boboe.
- Megasubo ameblela, Satana alo gbogbo
- Amesiame si xɔ "Lã la fe dzesi" de wofe asiwo me alo wofe ŋgowo nu ale be woateŋu adzra nu alo afle nu la.
- Wodr
 vonuwo mav

Wofofui to Watson Goodman dzi.

Nunana faa - womadzrae o.

Satana fe tsitre tsitsi de KRISTO nuti

Satana, amesi nuti wonlo nu le le Mawu fe nya me abe "xexe sia me fe fia" ene la, nye Mawu fe futo gāto wu, nenema ke wònye na Mawu fe nuwowo si wodo dzesi wu esi nye ame. Mi amegbetowo la, mrele dzi de le fo fe ava gbedzi. Ava la le nyanyrām le Kristo kple Satana dome. Ele be miatia ame deka le wo ame eve la dome amesi, anye Afeto na mi tegbee, KRISTO wola si nye Emmanuel (Mawu li kpli mi) – alo Satana, nuwowo – amesi nye aglādzedzewo katā de Mawu nu fe fia. To efe ku kple efe tsitre tsitsi me la, KRISTO he dzidudu blibo ve na amesiwo katā di vavā bena yewoaxo Edzi ase.

Satana dzeagbagba to mo sia mo nu be yeable mi eye yeate mi da. Efe tadodzinu mamleto enye be woasubo ye. Miafe wola KRISTO dze na miafe subosubowo katā. Miawo la miele nuwom be woaso kple amesi subom miele. Satana fe tetekpo mamloeto be woatso du amewo dzi le xexe blibo la me yenye be, woawo be woano nonome siwo gbona la fomevi wom: (1) Woadi be woavo tso Mawu si, (2) Woado to gbogbo makomakowo, (3) Woasubo ,,nuvō fe ame, "(4) Woasubo efe ,,nonometata, " eye (5) Woaxo dzesiwo le eiju si akpede wo iju be woafle nu alo adzra nu. Mikpo nyuie le nusiawo katā nu.

—Watson Goodman (1920-2002)

Mawu wo Lusifa na tefe kokoa de nono le dzifo

... Ale Āfetə Yehowa gblə esi: Ŋkəsige, si wodzidze wòsə, nènye, nunya bə de asiwò, eye wò nyonyo tefe mekə o. Enə Mawu fe abə Eden me, eye wotsə kpe xəasi vovovowo do nuwò: Karneol, topas kple yaspis, krisolit, soham kple oniks, safir, ametist kple smaragd; sika wotsə do to na wò, eyae wotsə do atsiā na wò le gbesigbe wowə wò.

Ete de Mawu fe Fiazikpui nu Enye Kerubi keke avala me, metso wò do Mawu fe to kokoe la dzi, eye nèzo dzokpewo dome. Wowse wòle blibo

Dzufe meno wò zozome nu tso gbesigbe wowo wò, vasede esime wokpo nu madzomadzo le nuwò o.

Mawu dea Nuvõ da

Le wò asitsaísa gbogboawo ta nètso nu võdi wowo yo dokuiwò mee, eye nèzu nuvõwola; eyata menyã wò da le Mawu fe to kokoe la dzi, eye metsrõ wò le dzokpeawo dome, wò Kerubi, si keke avala me.

—Xezekiel. 28, 12-16.

Elabena Mawu, si nu tovo wowo medzea egu o la, nènye: nu vɔdi wola menɔa gbowò o. Adegbefolawo menɔa te de ŋkuwò me o; èléa fu nu vlo wolawo katā.

—Psalmowo. 5,5. 6.

Dàda doa ŋgɔ na gbegblē, eye dokuidododedzi na anyidzedze. —Lododowo. 16.18.

Wò dzi de asi dàda me le wò nyonyo ta, ètsɔ wò nunya de aka le wò atsyɔ ta; eyata matsɔ wò afu anyi, eye matsɔ wò ade asi na fiawo, ne woakpɔ wò uuu keke wòati wo.

—Xezekiel. 28,17.

Aglādzela la fe fetu Etso wò vodada gbogboawo kple

wò asitsatsa madzəmadzə gblē kə do na wò kəkəefe la; eyata mena dzo do tso mewò hefia wò, eye metsə wò wə dzowəe de anyigba dzi le amesiwo kata kpə wò la ıjku me. Wò ame nyanyawo kata le dukowo dome fe nu ku de ŋuwò; nuwò yi ŋodzitoe, eye màgano anyi akpo gbedegbede o. —Xezekiel. 28,18.19.

Ele be nuwowo desiade nade ta agu na (asubo) Wola la

ta agu na (asubo) Wola la Misubo Yehowa kple dzidzo, eye mitso aseyetsotso do de eŋku me! Midze sii be, Yehowa ye nye Mawu! Eyae wo mí, eye eto míenye, efe duko kple alewo le efe lanyife míenye. —Psalmowo. 100,2. 3.

Yehowa vɔvɔ enye nunya fe gɔmetoto; amesiwo katā léa eme la, gɔmesese nyui sua wo si; efe kafukafu li tegbee.

—Psalmowo. 111,10.

Efe lõlõnu tsi tre de Mawu fe lolõnu nuti

Wò ŋukeyletivi, agudzevi, ale nège tso dzifo enye si! Wò, amesi te dukowo de anyi, wofo wò fu anyigba! Egblo le wò dzi me be: Malia dzifo, mali nye fiazikpui de Mawu fe yletiviwo ta me, eye mabobo no takpeto la dzi le anyiehe kekeake; malia alilikpowo ta me, eye mía kple dzifovīto la míano tasoso me.

Egblea nu le anyigba dzi

Ke woatutu wò afu tsiefe, de avli dobluko tsiditsidi la me. Amesiwo kpo wò la, ade ŋku de wò, agade nku de wò vuu agblo bena: Dutsu, si na anyigba dzo nyanyanya, eye wòvuvu fiadufewo la, nye esia? Amesi wo xexeame wòzu gbegbe, gbā efe duwo fu anyi, eye mede asi le efe aboyomewo nu do de afe o la nye esia?

mede asi le efe aboyomewo nu do de afe o la, nye esia? Enye busu le Mawu fe ŋkume Anyigba dzi dukowo fe fiawo katã la, wo katã womlo anvi le bubu me, wo dometo desiade de efe dife. Ke wotso wò ya fu gbe tso wò yodo gbo, abe atilo, si wotso fu gbe, kple lã kuku, si wofanya kple afo la ene, eye ame tsiava, siwo woda yii, eye woyi agu me kpewo gbo la, —Yesaya. 14,12-19. tsyo dziwò.

RE NAĐE VO LE MAWU NU LA, ENYE AFOKU GÃ DUTO

Gbã, tso Lusifa nuti
Eye wègblo na wo bena: Mekpo
Satana abe dzikedzo ene ge tso
dzifo.

—Luka, 10,18.

Tso mawudola siwo dze Satana yome la ŋuti

... Mawu mekpo mawudola wonuvowo fe nublanui o, ke wòtso viviti tsiditsidi fe kosokosowo bla wo hetu asi wo xda de dzomavove me, bena woadzra wo do hena uonudodro.

—Petro II. 2.4.

Tso amesiwo Satana te ŋu ble la ŋuti

Menye amesi fe dzimetatra tefe medidi o, bene woagado edokui

de dzi, eye wòadze Abosam fe vənudədrɔ̃ la me o.

—Timoteo I. 3,6.

Satana va du amegbeto dzi ... Elabena amesi du amea de dzi la, eya ke wons kluvi. —Petro II. 2.19.

Ele be lɔlɔ̄nu deka hō ko nanɔ dzifo – Mawu fe lɔlɔ̄nu de blibo la
Eye migana miafe anyinɔnɔ nadi xexe sia me o, hafi mitrɔ miafe nɔnɔme to miafe tamesusu fe yeyewɔwɔ me boŋ, bene miadzro nusi nye Mawu fe lɔlŋnu, si nyo, eye wòdzea eŋu nyuie, eye wòle blibo la me akpɔ. —Romatɔwo. 12,2.

Mawu bubua deke megano asiwò kpe de nunye o. –Mose V. 5,7.

Mide bubu Yehowa fe ŋkɔ ŋu, mitsɔ nunanawo va eŋku mee, eye mido atsyɔ̃ kɔkɔe ade ta agu na Yehowa!

-Kronika I. 16,29.

Tete Yesu gblo na bena: Te da le gbonye, Satana! Elabena woŋlo di bena: "Afeto, wò Mawu la, nade ta agu na, eye eya deka ko nasubo." —Mateo. 4,10.

Eye medze klo de (mawudola) efe afo nu, be made ta agu ns. Eye wògblo nam be: Kpo da, megawoe o, wò hadola kple noviwò, siwo lé Yesu fe dasedidi de asi la, fe

hadəla menye; de ta agu na Mawu ko!... —Nyadedefia. 19,10.

Anyigbawo katā ade ta agu na wò, eye woadzi kafukafuha na wò, woadzi kafukafuha na wò ŋkɔ. Sela. —Psalmowo. 66,4.

Miva, mina míabobo ade ta agu adze klo de Yehowa, mía wola, ŋku me! (Kpo Mose I. 1, 27.) —Psalmowo. 95,6.

Amesiwo woble la subona aglãdzela la

... Eye xexeame katā fe mo wo yaa le lā la yome. Eye wode ta agu na vo driba la; elabena etso efe njusē na lā la, eye wode ta agu na lā la —Nyadedefia. 13,3.4. Satana kple gbogbo võwo dina be amewo nasubo yewo

Abosam gakploe heyi de to koko nutoa de dzi, eye wòde xexeame fiadufewo katā kple wofe nutikokoe la fiae; eye wògblo ne bena: Matso nu siawo katā ana wò, ne èdze klo de ta agu nam.

-Mateo. 4,8. 9.

Eye ame susce, siwo fuwcame siawo mewu o la, wometro le dzi me tso wofe asinudowowoawo me o, bena woagasubo gbogbo võwo kple sika- kple klosalo- kple gadzē- kple kpe- kpakple ati-legba, siwo metea nju kpoa nu alo sea nu alo zoa azoli hã o la o. —Nyadedefia. 9,20. Mawu tsrõna subola siawo fomevi

... Eye fofoe võ, si vena nuto la, fo amesiwo nu la la fe dzesi le kple amesiwo de ta agu na efe legba la.... Eye wodrõ vonu amesiame de efe dowowowo nu. Eye wotso ku kple tsiēfe fu gbe de dzota la me. Dzota sia enye ku evelia.

-Nyadedefia. 16,2; 20,13. 14.

Nyee nye Yehowa, ŋkɔnyee, nyematsɔ nye bubu na ame tutɔ kple nye kafukafu na legbawo o.

-Yesaya. 42,8.

Amesi sa vo na mawu bubuwo, eye menye Yehowa dede ko o la, woado busui. —Mose II. 22,19.

KRISTO FE DOLAWO KPLE SATANA FE DOLAWO

Afeto fe dolawo sesẽ wu Satana fe dolawo

Mikafu Yehowa, mi efe dolawo, mi kaleto sese, siwo woa efe nya dzi hesea efe nya fe gbe! —Psalmowo, 103.20.

Eye ava dzo le dzifo: Mixael kple efe dolawo yi ava wo ge kple vo driba la. Eye vo driba kple efe dolawo wo ava la, eye womedu dzi o.... —Nyadedefia. 12,7. 8a.

Mawu fe dɔla Kɔkɔewo dia tsa hekpɔa Mawu fe fomeametɔwo ta

Alo wo katã la, de menye subssubsgbsgbswo wonye wodo da be, woawo subosubodo le amesiwo lanyi agbexoxo fe dome la ta o mahã? —Hebritowo. 1,14.

Elabena ado efe dolawo de ŋuwò, ne woakpo tawò le wò mowo katã dzi. —Psalmowo. 91,11.

Dola siwo ge la (gbogbo võwo) fe didi vevie enye be woahe amewo ayi dzomavo me

Ke Gbogbo la gbloe kote bena, le nkeke mamleawo me la amea dewo ade megbe atso xose la me, eye woado to beblegbogbowo kple gbogbo võwo fe nufiafia.

-Timoteo I. 4,1.

8

Wowo Amegbeto de Mawu fe nonome me

Eye esi wògbona la, gbogbo la hee fu anyi, eye wònyamae nuto. Ke Yesu wo de gbogbo bliba la ta, eye wòda gbe le devi la nu, eye wòtsoe na fofoa.

—Luka 9.42.

Fomeawo—Mawu fe yayra Mayra amesiwo yra wò, ke ameiwo doa vlo wò la, mafo fi ade wo,

siwo doa vlo wò la, mafo fi ade wo, eye le wò me woayra anyigba dzi fomeawo katā le. —Mose I. 12,3.

Kristo (Mawu le ŋutilă me) kple dede si le Efe ŋutilă kple vu la me

Esi Herodes kpo bena, nunyalawo flu ye la, edze agbo do dome-

dzoe nuto, eye wòdo wodawu nutsuvi, siwo katā le Betlexem kple efe nutowo katā me, esiwo xo fe eve kple esiwo mexo nenema hade o, de alesi wòbia yeyiyi la tsitotsito tso nunyalawo gboe la nu.

—Mateo. 2.16.

Mawu fe nya-Abosam sẽ nu de enuti

...Vavãe Mawu gblo bena...? Eye da la gblo na nyonua bena: Miele kuku ge akpo o.

-Mose I. 3,1. 4.

Xoseto siwo wodzi le gbogbo me
... Miafe adikāto, Abosam, le tsatsam... hele ame dim, be yeavuvu ami ene.

-Petro I. 5.8.

Esrõ dzesi si de nutonyenye fia

Eye busunua deke megale anyi no ge o, eye Mawu kple Alëvi la fe fiazikpui la ano me, eye wofe dolawo asuboe, eye woakpo efe njku me, eye efe njko ano wofe ngowonu.

—Nyadedefia. 22,3. 4.

(Kpo Satana Fe Amesosrõ da, le axa 35.)

Etro Mawu fe nyanyuie la zu avatsoe

... Negbe bena amea dewo li, siwo blu miafe tame, eye wole didim be, yewoadze ŋe Kristo fe nyanyuie la. —Galatiatowo. 1,7. Ewoa nu abe Mawu fe amedodowo ene

Elabena nenem me siawo nye avatso-apostolowo, dowola, siwo blea ame, amesiwo troa wo dokui woa Kristo fe apostolowo. Eye esia menye nukunu o; elabena Abosam nuto troa edokui woa kekeli fe dola.

-Korintotowo II. 11, 13. 14.

Mawu fe dzesiwo kple nukunuwo

to vovo na avatso nukunuwo
(Tesalonikatowo II. 2,9.; Nyadedefia.

13,13. 14.; 19,20.)
Satana quna amesiwo ke subona eyama alo efe mawuwo la dzi.

Yéhowa, mía Mawu, ame gedewo du afeto de mía dzi hekpe de nuwò...! -Yesaya. 26,13.

Viwo, mikpo mia doku dzi nyuie le trowo nuti! —Yohanes I. 5,21.

Mawu bubua deke megano asiwò kpe de nunye o. Megawo legbaa deke na dokuiwò o. Megawo nusiwo le dzifo, alo nusiwo le anyigba dzi, alo nusiwo le tsi me le anyigba te la, fe nonome o. Megade ta agu na wo o, eye megasubo wo o....

—Moses II. 20,3-5.

Mawu bubuwo nye nunyonu na MAWU. Mawu tsri amegbetowo tsotso savoe

Migblē tefe, siwo katā duko, siwo mienyā la, suboa wofe mawuwo le, le to kokowo kple togbswo

dzi kpakple ati damawo te. Ekema kpo nyuie, bena nagadze wo yome ado m5 me o; eye ne wotsrõ wo le ngowò megbe la, megabia wofe mawuwo ta se agblo be Megawo alea na Yehowa, wò Mawu la o, elabena ηunyonu, siwo katã Yehowa lé fui la. eva wowona na wofe mawuwo; wotoa dzo wo vinutsuwo kple wo vinyonuwo go ha na wofe mawu--Mose V. 12,2. kple 30.31. wo.

... De matso vinye ngogbea ana de nye dzidadawo ta kple nye domevi ana de nye luoo fe nuvowo taa?
—Mixa, 6.7.

Kristo fe vu la klo nuvowo da.

lia.

Trõsubosubo fe adava

Amesiwo tso Mawu fe nyatefe la do li avatsokaka, eye wovo, eye wosubo nuwowo wu wola, si wokafuna yi de mavomavo me! Amen.

-Romatowo. 1,25.

Mía Mawu le dzifo, nusianu, si dze eŋu la, wòwona. Wofe legbawo nye klosalo kple sika, amegbeto fe asinudowowowo wonye. Nu li na wo, womekpoa nu o; ŋku li na wo, womesea nu o; ŋoti li na wo, womesea nu sena o; asi li na wo, womezoa nu kpona o; afo li na wo, womezoa azoli o, eye womefoa nu toa ve me o. Amesiwo woa wo kple

amesiwo kata doa dzi de wo ŋu la, so kpli wo. —Psalmowo. 115,3-8.

Trõsubosubo nye gbogbo võ subosubo

... Misi le trõsubosubo la nul Hafi boŋ mele gbogblom bena, nusi trõsubolawo mèna la, gbogbo võwo womèa wo na, eye menye Mawu o; ke nyemele didim bena, miade ha kple gbogbo võwo o. —Korintotowo I. 10,14 kple 20.

Trõsubosubo fe tohehe

Kple afakalawo kple trɔ̃subɔlawo ... katā la woakpɔ wo tɔ gome le ta, si le bibim kple dzo kpakple dzokpe la me. Esia enye ku eve-

-Nyadedefia. 21,8.

12 TRÕ (ABOSAM) SUBOSUBO LA, MAWU LÉ FUI

Megali legba alo trɔ̃ de wò afeme o!

Atso wofe fiawo ade asi na wò. eye natsrž wofe nko da le dzifoa té. Wo dometoa deke mano te de nuwò o, vasede esime natsrõ wo avo. Mito dzo wofe aklama kpakpswo, eye wo nu sika kple klosalo megabia nu na mi, ne miatso wo na mia dokui ahado m5 me o. elabena ŋunyonu wonye na Yehowa, mia Mawu la. Megatso nunyonua deke va afewò me o, ne busu nava dziwò abe woawo ke ene -Mose V. 7.24-26. 0....

> Nukata gbɔgbɔ vɔ̃ nɔ ame geqewo me le Kristo Fe

dowo-yeyiyiwo me? Elabena wo fofowo subo gbogbo võwo!

Wosubo wofe legbawo, eye wotro zu mō na wo. Eye wotso wofe nutsuviwo kple wofe nyonuviwo sa vo na gbetsiwo. Tete Yehowa fe domedzoe bi de efe duko la nju, eye wònyo nu efe domenyinu la.

—Psalmowo. 106,36. 37. kple 40.

Megade ta agu na wo o, eye megasubo wo o, elabena nye Yehowa, wò Mawu la, Mawu vāŋu menye, amesi doa fofowo fe vodada tefe na devi, siwo léa fum la, vasede dzidzime etőlia kple enelia dzi.

—Mose II. 20.5.

Amesiame, si ado lãa de gbo la, woawui. —Mose II. 22,18.

Matsrõ wò aklama kpakpswo kple afeliwo da le dowôme, eye màgade ta agu na wò asinudo wowowo azo o. —Mixa. 5,12.

Migayi ŋɔliyɔlawo gbɔ o, eye migabia nu le bokɔnɔwo gbɔ o, bena miagafo di o. Nyee nye Yehowa, mia Mawu! —Mose III. 19,31.

Elabena tosesẽ enye afakaka fe nuvõ, eye tamesesẽ enye legbawo kple aklama kpakpswo subosubo. Esi nègbe Yehowa fe gbe la, eyata eya hã gbe wò be, magadu fia o.

-Samuel I. 15,23.

Ne èyi anyigba, si Yehowa, wò Mawu, le na wò ge dzi la, ekema megasrõ duko mawo fe nunyonu-wo nawo o. Amea deke megano dowòme, si ana woato dzo vianutsu alo vianyonu o, eye bokono, golodola, zidoedola kple dzoto, busudoamela, adzeto, nukala kole noliyolaa deke megano dowôme o. Amesiame, si le nusia wom la, nunyonu wonye na Yehowa, elabena núnyonu siáwo ta Yehowa, wò Mawu, le wo nyã ge le ngowò do. -Mose V. 18,9-12.

Afakaka: Nuwww si me wotona gbloa nusi gbona dzodzo ge di, to noliyoyo me la. Dzosasa kple akunyawowo.

NYAGBOGBLOÐI TO GBOGBO VÕWO DZI - AFAKAKA

Mawu tsi tre qe dzinuvimekpokpo, afakaka Kple akabasisi ŋuti

Migadu nusi me vu le o. Migaka afă o, eye migasa dzo o. Ne ame ku la, migasi blini de nuti o, eye migatá nu de nuti hã o. Nyee nye Yehowa! –Mose III. 19,26. kple 28.

Ke miawo la migado to miafe nyagblodilawo, bokonowo, drõekulawo, gbesalawo kple dzotowo...o.

-Yeremya. 27,9.

Madi vonu de mia nu, eye manye dasefo zãze de dzotowo kple ahasitowo, atam dzodzro...la nuti.... –Maleaxi. 3,5 Elabena aklama kpakpæwo gbloa nya madinyawo, eye bokonowo kpoa alakpanjutegawo, wolia drōe, siwo mele deke me o, eye wofe akofaname la, toflokoe....

–Zaxarya. 10,2.

Do dzi de AlēKplola vavā la ņuti

[Afeto Yesu gblo bena,] Migana miafe dzi navuvu nyanyanya o; mixo Mawu dzi se, eye mixo nye hã dzinye se. —Yohanes. 14.1.

Afakaka: Nyagbɔgblɔdi tso nusi gbɔna dzɔdzɔ ge ŋuti, to beblemɔwo dzi.

Akunya: Nukunu si wowo to gbogbo vowo dzi.

-Yesaya. 8,19.

To ame fe nutinuwo alo aklama kpakpewo dzi Elabena Babel-fia ava to de

modzevee nu le moawo kple eve fe godofe, be woaka afa, adzobo anutrowo, abia gbe aklama kpakpswo ase, eye woade nku de lakla nu.

—Xezekiel. 21,26.

Afakaka to atiwo alo kawo dzi Nye duko le gbe biam efe atiwo, eye efe atizoti toa nya ns. Elabena ahasiwogbogbo kplo wo trae, wowo ahasi, eye wotro le wofe Mawu yome. —Hosea. 4, 12.

Afakaka fe nuti tohehe

Ale Saul ku le efe vodada de Yehowa nu kple Yehowa fe nya, si me melé de asi o la ta. Ede noliyolawo hã gbo dabia gbe wo se, ke mebia gbe Yehowa ya se o; eyata wòwui, eye wòna fiadufe la yi de Dawid, Isai vi la si me.

-Kronika I. 10,13. 14.

Dukpe alé nukpolawo, bokonowo fe mo atsi da, eye wo kata woabla nu de ge, elabena Mawu megale nya nu dom azo o.

-Mixa. 3,7.

16 MO SIWO DZI XEXE SIA ME FIA WOA EFE DOWO TONE

Trāsubolawo kpoa yletivi me
Ale Yehowa gblo esi: Dukowo fe
mo megamā mi o, eye dzifo nu
dzesiwo megadzi no na mi o, nenye
be, wonoa no dzim na dukowo hā.

—Yeremya. 10,2.

Megado dzi de nu madinuwo nu hena wż "dzogbenyui" o, alo nade asi le dokuiwż nuti na gbogbo vōwo fe aglotutu o. "Nyematso nu tovo ado nku me o, melé fu dzidanuwowo, malé de nunye o" (Psalmowo. 101,3.) Tsri dada, alakpanuwowo kple subosubo kukuwo.

Baba na mi...alakpatowo; elabena miedi yodo, siwo nuti wosi akalo do, eye wole dzedzem nyuie la, ke wo me yɔ fū kple ame kukuwo fe fuwo kpakple difofo katā. —Mateo. 23,27.

Ame dokui wuwu tso Abosam gbo Megaka de Abosam kple gbogbovowo fe auatso nya siwo gblo bena kadede ve ana vovo wz tso kuxiwo kple wz fodidi me o! "Megawu ame o" (Mose II. 20,13.)

Kristo Koe Ade wò tso Fodidi me (Kpo axa 48 kple 49.)

Nye nusê kple kafûkafuha enye Yehowa, elabe eya gbo dede tso va nam. Nye Mawue, eyata makafui, fofonye fe Mawue, eyata madoe de dzi!

—Mose II. 15,2. To avatso nyagbiodilawo dzi

Eye Yehowa gblo nam bena: Alakpanya gblom nyagblodilawo le di le nye nko me, nyemedo wo o, nyemede se na wo o, eye nyemefo nu kpli wo o; alakpanutega, afakaka, trɔ̃subosubo kple woje dziwo fe amebeble gblom wole na mi.

-Yeremya. 14,14.

Ke avatsokristowo kple avatsonyagblodilawo latsi tre, eye woawo dzesiwo kple nukunuwo bena, ne woate nui la, ne woaflu ame tiatiawo hā.

—Marko. 13.22.

To Mawu fe Gbogbo la fe amevavã me la, Fia Dawid gblo le via ŋuti bena, "Ke azo esi wòku la, nukata matsi nu adoa?...Ke eya magatro ava gbonye o."

-Samuel II. 12,23.

Megafo nu kple gbɔgbɔ vɔ̃wo o, negbe bena nade se na wo, anya wo le Kristo fe ŋkɔ dzi. Megada susu de asifomekpɔkpɔ alo dzoka dzi o.

"Ke Yehowa simee dzidudu le." (Lododowo 21,31b.)

Gblē aklamakpakpswo kple dzosagbalēwo

Eye ame gede, siwo ka afa la, wo- tso wofe agbalewo va fo fu, eye woto dzo wo le wo kata fe nku me; eye wobu wofe home, eye wokpo klosalo akpe blaato.

—Ďowowo. 19,19. (Xlē Mose I. 35, 2-5.)

18 KRISTO YE WO GBODODO — KE SATANA TROE

Mawu wo nutsu kple nyonu hena srõdede ko

Tete Yehowa Mawu tsɔ agbafuti, si wòde le amea me la, wɔ nyɔnui, eye wòkplɔe va ame la gbɔe. Eyaŋuti ŋutsu agblē fofoa kple dadaa di ahaku de srɔ̃a ŋuti, eye woanye ŋutilā deka.

-Mose I. 2,22. kple 24.

Bubu nano srodede me le amewo kata dome, eye womagafo di srodeba la o; elabena ahasiwolawo kple matrewolawo la, Mawu adro vonu wo. —Hebritowo. 13,4.

Ke mede se na srɔ̃tɔwo – hafi menye nyee o, ke Afetɔ lae boŋ– be, nyonu nagagbe srōa o. Ke ne egbee la, neno anyi srōmademadee, alo negawo deka kpakple srōnutsu la; eye nutsu hā nagagbe srōa o. —Korintotowo I. 7.10. 11.

(Kpo Romatowo. 7,2. kple Marko. 10, 9.)

Satana enye amesi hea

Amesi ke le nuvõ wom la, eya tso Abosam me; elabena Abosam woa nuvõ tso keke gomedzedzea me ke.... —Yohanes I. 3.8.

De mienyae bena, amesi mietso mia dokui wo kluvi na, bene miado toe la, miezu amesi miedoa toe la fe kluviwo....-Romatowo. 6,16a.

MATREWOWO KPLE AHASIWOWO NYE AGLADZEDZE ĐE MAWU NUTI

Megawo ahasi o. -Mose II. 20,14.

Elabena esiae nye Mawu fe lolonu, be miawo mia dokui kokoe, eye miade mia dokui da atso ahasiwowo me. —Tesalonikatowo I. 4,3.

Ne amea de wo ahasi kple ŋutsua de srɔ̃ la, ekema ewo ahasi kple ehavi srɔ̃, eye ele be, woawu ŋutsu la kple nyɔnu la siaa.

-Mose III. 20,10.

Nuvõwowo de wò nutilă nu ... Ke nutilă meli na ahasiwowo o, hafi Afeto la toe, eye Afeto la hă nutilă toe bon. Alo de mienyae bena, miafe nutilăwo la Kristo fe nutinuwo wonye o mahă?... Misi

le ahasiwowo nu! Nuvõ sia nuvõ, si ame wona la, menye efe ŋutilã me wòle o, ke ahasiwola woa võ de ye ŋuto fe ŋutilã ŋuti.

-Korintotowo I. 6,13. 15. 18.

Kpo fomeametowo ta le gbododo fe nuvõ nuti

Megagble viwonyonu, eye nadoe de ahasigbe o, bena anyigba la nagazu gbolonyigba, eye ŋukpenanuwo nano edzi o. –Mose III. 19,29.

Matrewow: Ilutsu alo nyonu si mede srô o la fe dodo kple wo noewo abe atsu kple asi ene.

Ahasiwowo: Sroto fe dodo kple ame bubu.

Elabena alesi amewo kata ku le Adam me la, nenema ke woagbo agbe wo kata ha le Kristo me.

-Korintotowo I. 15,22. Azo alesi viawo kpo vu kple nutila fe gome la, nenema ke eva ha kpo ekemawo fe gome, bene wòato ku me adi gbo amesi si ku fe nuse le, si nye Abosam la, eye wòade amesiwo katã no kluvinyenye me to vovo na ku me le wofe agbenoviwo katá me la.

-Hebritowo. 2,14. 15. Esia nuti Mawuvi la de edokui fia,

bene yeagble Abosam fe dowowo--Yohanes I. 3.8.

wo. Eye wòde dzidulanyenye kple nusewo di, eye wodo nukpe wo le gaglagbe, eye wòkpo dzidududzidzo de wo dzi to me.

> -Kolosetowo, 2.15. Makumakunyenye li na

mí le Kristo me Amesi de mí, eye wòtso yoyo kokoe yo mí; menye le míafe dowowowo nu o, ke bon le ye nuto fe tamedododi kple amenuveve la nu, si wòtso na mí le Kristo Yesu me, hafi yeyiyi mavomavowo dze gome. Ke azo la wodee fia to mía xola Kristo Yesu fe dodo me, amesi de ku da, eye wôhe agbe kple ma-

gblemagble de go va kekeli nu to nyanyuie la me. -Timoteo II. 1,9. 10.

... Miafe adikāto, Abosam, le tsatsam abe dzata, si le gbe dem hele ame dim, be yeavuvu ami ene; mino tsitre sesie de eyama nuti le -Petro I. 5,8. 9. xose me.... Mido Mawu fe avawonu blibo la katã, bene miate nu ano te de Abosam fe adanu võwo nu; elabena míele kame tem kple vu kpakple nutila o, ke bon mía kple dzidulanyenye kple nuse kple xexe sia me fia, siwo le fifi viviti sia me kpakple võdinyenye fe gbogbo, siwo le dzifonutowo me lae le kame tem. . . . bene miate nu ano te le nkeke võ la dzi, eye ne miewu wo kata nu vo la, miakpo tsitrenono. ... eye mitso nyatefe

bla miafe aliwo dzi, eye mido dzodzoenyenye fe akotakpoxonu, eye mitso dzadzradodi na nutifafa nyanyuie la bla miafe afo gome. ... Mitso gbedododa kple kukudedewo kata do gbe da le yeawokatavi me le Gbogbo me, eve eva-....czbun cnim itun

-Efesotowo. 6.11-18. Eyanuti mibobo mia dokui de Mawu te; ke mitsi tre de Abosam nu, eye wòasi le mia gbo. –Yakobo 4.7.

Elabena amesi le mia me [Kristo] la, etri ako wu [Satana] amesi le xexeame -Yohanes I. 4,4. Nukata Satana si le gbo wò: Kristo

le mewò!

Eyama enye Mawu fe abe la

... Mawu... amesi wòdo nuwo katã fe domenyila, amesi hã dzi wòto wa xexeame.

-Hebritowo. 1,1. 2.

Eye kuvia do wo le efe nufiafia la nuti; elabena efia nu wo abe amesi si nuse le la ene, eye menye abe agbalefialawo ene o. -Marko. 1.22.

Gake la Mawu deka, si nye Fofo, amesi me nuwo kata tso, eye míawo míeli na la, kple Afeto deka, si nye Yesu Kristo, amesi me nuwo katã to va, eye míawo míeto eyama me la, li na mí.

–Korintotowo I. 8,6.

Eye wòna nusee, be wòadro vonu hã, elabena Amegbetovi wò--Yohanes, 5.27. nye.

Amesi yi de dzifo, eye wòle Mawu fe nudusi me, eye mawudolawo kple dziduduwo kpakple nusewo bobo wo dokui ne.

-Petro I. 3,22.

Elabena esia nuti Kristo ku, eve wògagbo agbe do, bene wòadu Afeto de ame kukuwo kple ame gbagbewo siaa dzi.

—Romatowo. 14.9. Eye Yesu te va wo gbo, fo nu na

wo gblo bena: Wotso nuse kata, si le dzifo kple anyigba dzi la, de asi -Mateo. 28,18. nam.

KRISTO FOA NU EYE WÓWOA NU KPLE DZIĐUNUSË

Eye esi wònyo la, eblu de ya la ta, eye wògblo na fu la bena: Zi dodoe, dze anyi! Tete ya la dzudzo fofo, eye dodoe gãa de zi. —Marko. 4,39.

> Kristo nyaa gbogbo võwo doa goe

Eye gbogbo makomako la nyamae, eye wòdo yli kple gbe sesie, eye wòdo go le eme. Eye wòwo nuku na wo katã, nenem bena: Nuka enye esia? Nufiafia yeye! Etso ŋusë dea se na gbogbo makomakowo, eye wodoa toe.

Eye Wòfoa al tsitre kple mele egblom na mele egblom na Eye ame kuku læ eye wòde asi nu doa toe.

—Marko. 1,26. 27.

Eyoa do kple dziduŋusẽ

Ke ne mianyae bena, nusë le Amegbetovi la si be, wòatso nuvõwo ake le anyigba dzi, – egblo na lametututo la bena: Mele egblom na wò bena: Tsi tre, tso wò aba, ne nayi afewò me. Tete wòtsi tre, eye enumake, esi wòtso efe aba la, edo go le wo kata fe nku me nenem bena....

—Marko. 2,10-12.

Eye Wòfɔa ame kukuwo de tsitre kple dziduŋusẽ

... Eye wògblə bena: Đekakpui, mele egbləm na wò bena: Tsi tre! Eye ame kuku la fə bəbə nə anyi, eye wòde asi nufofo me, eye wòtsəe na dadaa. —Luka. 7,14. 15.

24 KRISTO NA DZIĐUNUSË EFE NUSRÕLAWO BE WOAĐU FUTO LA FE NUSEWO KATĀ DZI

Kpo da, mena ŋusē mi be, miado afo dawo kple dzidegbewo kpakple keto la fe ŋusē katā dzi, eye naneke meli, si awo vɔ̃ mi gbede o.

—Luka. 10,19.

Eye wòyo nusrɔ̃la wuieveawo fo fu, eye wòna ŋusẽ kple mɔ wo de gbɔgbɔ vɔ̃wo katã dzi, eye be, woade dɔlélewo da. —Luka. 9,1.

Vavã mele egblom na mi bena: Amesi ke lagblo na to sia bena: Ho, ne nayi adadze fu me, eye mekea di le efe dzi me o, hafi boŋ wòxona sena bena, nusi gblom yele, le eme va ge la, ava ve me na.

-Marko. 11,23.

Vavã, vavã mele egblom na mi bena: Amesi xoa dzinye sena la, do, siwo wom mele la, eya hã awoe.... —Yohanes. 14,12.

Eye Yesu gblo na bena: Ne àte nuil Amesi xoe se la, ate nu awo nusianu.

—Marko. 9,23.

Metea ŋu woa nuwo kata le Kristo, amesi doa ŋusem la me. —Filipitowo. 4,13.

Kple nusi nye efe nuse fe ganyenye, si fo wo kata ta la, na mí amesiwo xona sena le efe nuse gbogbo la fe dowowo la nu.

-Efesotowo. 1,19.

Blu de wo ta. De se na wo, be woado go le YESU fe ŋkɔ me

Elabena egblo ne bena: Do go tso ame la me, wò gbogbo mako-mako! Eye wòbiae bena: Wò nko de? Eye wòdo enu ne bena: Nye nkoe nye Legio; elabena mí ame gedewoe. Eye wòna mo wo. Eye esi gbogbo makomakoawo do go la, woyi de hawo me. Tete hawo katā si du kplikplikpli tso to la kogo ge de fu la me, wo nu ano akpe eve, eye wono tsi ku de fu la me.

Ke esi Yesu kpo bena, ameha la le du fum gbona la, ewo de gbogbo makomako la ta gblo bena:

-Marko. 5,8. 9. kple 13.

Wò gbɔgbɔ mafonu kple tokunɔ, mede se na wò, do go le eme, eye tso esia dzi la megayi de eme o! Eye wòdo go kple ylidodo hele enyamam nutɔ, eye wòzu abe de wòku ene; ale bena ame gedewo gblɔ bena: Eku. Ke Yesu lé efe alɔnu hekɔe de dzi, eye wòtsi tre. ... Esia fomevi la mate nu ado go to naneke me o, negbe to gbedododa kple nutsitsidɔ me ko.

-Marko. 9,25-27. kple 29.

... Paulo... Etro gblo na gbogbo la bena: Mede se na wò le Yesu Kristo fe ŋko la me bena, nado go le eme! Eye wòdo go le gafofo ma ke dzi. —Dowowowo. 16,18. Esia ke nuti hã Mawu do eyama de dzi kakaka, eye wòtso nko, si fo nko sia nko ta la kee, bene amesiwo le dzifo kple amesiwo le anyigba dzi kple amesiwo le anyigba te la, katā nadze klo le Yesu fe nko la me. —Filipitowo. 2,9. 10.

Eye nusi ke miabia le nye ŋkɔa dzi la, nu ma ke mawɔ, bena woakɔ Fofo la ŋuti le Via me.

-Yohanes. 14,13.

Le esime mekplo srônye kple vinyewo yi Afrika be mía va wo xosedo na Kristo la, menyo tso alô me gbedeka zāme, hekpo bena Gbogbo võa de no dzinye. Esi meva nye klo vie be makpoe da be nukae le dzodzom eli vava mahā la, etutu nye klo doda sesīe, eye wòva lé nye ko be yeamia ve nam. Mete ŋu do yli hegblo zi etô bena, "Yesu, dem!" Enumake la, edzo, eye nusia togbe megadzo dzinye le feawo me kpo gbede o. Ŋusē dziŋo gāa de le Yesu fe ŋko me de gbogbo võwo kple Satana dzi. Yo Kristo fe ŋko dzi, hena dede kple agbexoxo (Romatowo. 10,13.)

Nyonua de gblo na nye kple srônye bena gbedeka la, le esime wòno suku koko dem la, dekakpuia de kploe yi de ketekemo dzi le tsadidi me. Le gafofoa de la, etee kpo be yeawu ye, eye ne woagblo bena ketekee wu ye. Ke nyonu la de se nɛ le Yesu Kristo fe ŋko dzi, eye megate ŋu wo nanekee o. Ke le Yesu fe ŋusẽ me la, ede se nɛ be wòadze eŋgɔ, vase- de esime wo kple eve la wotro va do sukua me.

Nyonu bubu di dase gblo na nye kple srōnye bena, esime yeno detugbi me la, yede mo na afakala dewo wova ye gbo. Tso yemayi dzi la, gbogbo vōwo no fu dem na ye le afe me edziedzi, heno amaguiwo kple nuwo fom foyla ye. Le dzodzonyanya me la, ede se na wo henya wo le Yesu fe ŋko me. Emegbe la, ede asi le edokui ŋu blibo na Yesu Kristo.

Megakpo nublanui, alo afa na, gbogbo võwo o. Wofe tadodzinu koe nye be woahe wò akpe de wò dokui nuti, ade wofe ha võwo me, eye woate wò da le Mawu gbo. Kristo to tsitsi ade si dolèle kple lämegbegblē le edzi, eye efe susu hã megade tututu o la, gblo alesi Satana no nu fom na la nam. Egblo bena, yedi be yeawo nusi sem yele la dzi. Ke megblo na bena Satana enye ameblela gãa de, si blena ame gedewo, eyata mele be wòado nu de enu o. Ale mede se na Satana la le Yesu Kristo nusēkatāto la fe nko dzi. Eye wòno anyi le nutifafa me, kwasida atɔ̃ sɔŋ, hafi va ku.

—Watson Goodman (1920-2002)

28 VOVOTOTO LE KRISTO KPLE SATANA DOME

Kristo yenye Mawu, Wola la Elabena wowo nuwo kată le eya ke me, nusiwo le dzifowo kple nusiwo le anyigba dzi; nusiwo wokpona kple nusiwo womekpona o; eda- nye fiazikpuiwo o alo afetonyenyewo o; edanye dzidulanyenyewo o alo ijusewo o: Wowo nuwo kată to eyama me, eye wowo wo hena eyama. —Kolosetowo. 1,16.

Kristo naa kekeli kple nutifafa
Be woakle na amesiwo bobo no
viviti kple ku fe vovoli me, be
woado míafe afowo nutifafa fe mo
dzi.

—Luka. 1,79.

Gbogbo võwo kple Satana wonye nugblělawo

Fiafi la mevana o, ne menye le fififi kple wuwu kpakple gbegble ta o. —Yohanes. 10.10.

...Baba na anyigba kple atsiafu; elabena Abosam di va mia gbɔ, eye dzi le ekum ŋutɔ....

–Nyadedefia. 12,12.

Satana hea viviti vanɛ, eye wòwɔa fu ame

Ke ame võdi fe mo le abe bluko ene.... –Lododowo. 4,19.

Eye le tsiefe, esi wòle fukpekpe me la, ewu efe mo dzi....

–Luka. 16,23.

Kristo yenye nyatefe la

Eye Nya la tro zu nutilă, eye wono anyi le mía dome, eye míekpo efe nutikokoe abe Tenuvi, si wodzi tso Fofoa gbo la, fe nutikokoe ene, eye amenuveve kple nyatefe yoe fü. ... Ne mieno nye nya la me la, ekema nye nusrola vavawo mienye, eye miadze si nyatefe la, eye nyatefe la lawo mi ablodeviwoe. —Yohanes. 1.14: 8.31. 32.

Kristo yə fü kple lələ

Esia me míedze si loloa le bena, eyama tso efe agbe do anyi de mía ta; eye ele na míawo hã bena, míatso míafe agbe ado anyi de mía noviwo ta. —Yohanes. I. 3,16.

Satana yenye avatsokafofo

Miawo la mietso fofo, si nye Abosam la me, eye mia fofo fe nu-dzodzrowo miedina be, miawo. Eya la amewula wonye tso gomedzedzea me, eye mele tsitre de nyatefe la me o, elabena nyatefe mele eyama me o. Ne ele avatso kam la, efoa nu tso eya nuto dokui me, elabena avatsokala kple avatsokafofo wonye.

-Yohanes. 8,44.

Satana hea fuléle vans

Ne xexeame lé fu mi la, minyae bena, nyee wôtre fulélee.

-Yohanes. 15,18.

30 VOVOTOTO LE KRISTO KPLE SATANA DOME

Kristo kioa luvo nuti

Ke ne míele kekeli me zom, abe alesi eya nuto le kekeli me ene la, ekema míedo fome kple mía noewo, eye Via Yesu Kristo fe vu la kloa nuvõ katã da le mía nuti.

-Yohanes I. 1,7.

Kristo dea ame tso nuvõ me

Azo la, esi wotso afia na mí to efe vu me nuti la, woaxo mí gede awu tso dziku la me to eyama me.

> -Romatowo. 5,9. Kristo naa agbe mavo

Ke esiae nye agbe mavo la bena, woanya wò, Mawu vava deka la, kple Yesu Kristo, si nèdo da la.

-Yohanes. 17,3.

Satana foa di luvo

Migable mia dokui o; Mawu menana wodoa hehe de eta o! Elabena nusi ke ame fāna la, esia ke wòaŋe. Elabena amesi fā nu de efe ŋutilā me la, aŋe gbegblē atso efe ŋutilā me....

—Galatiatowo. 6,7. 8.

Satana blea ame yia nuvõ me Amesi ke le nuvõ wom la, eya tso Abosam me.... -Yohanes I. 3,8.

Satana kploa ame yia ku mavo alo ku evelia me

... Ke gbe wuwluiawo nye võditə la fe viwo; eye futə, si le wo wum la, enye Abosam....

-Mateo. 13,38. 39.

Eyae nye xexe sia me fia fifia Nye [Yesu], Nyemagafo nu gede kpli mi o; elabena xexeamefia gbona, eye mekpo naneke le nunye o. -Yohanes. 14.30.

Ne nuwo mele edzi yim nyuie le xexeame o la, kpoe le efe nkume Nunya sia la menye dzifo wòtso va o; ke anyigbadzitze, dzzdzzmetoe, gbogbo võ toe. Elabena afisi nuvavã kple dzrehehe le la, afima nu manyomanyo kple nu vɔ̃di

wowo son nona. -Yakobo. 3,15, 16. Ne Satana kpo monu la, egblea Kristo subosubo me. Gake mate nu agblê wò dzime loló na Kristo o. Lé xose la me de asi!

Nye nutefewola na Kristo vide ku me

Eye wofu kpe Stefano, si le gbe dom da le gbogblom bena: Afeto Yesu, xo nye gbogbo la! Eye esi wòdze klo la, edo yli kple gbe sesẽ bena: Afeto, megado nuvo sia tefe na wo o! Eve esi wògblo esia la, eto me do alõ.

–Dowowowo, 7,58, 59.

Kristo fe xexeame dzidudu la Ne efe dzidudu nakeke ta, eye sefedo manoe na nutifafa le Dawid fe fiazikpui dzi kple efe fiadufe la me o, ne wòafse de te, eye wòatss vonudodro dzodzoe ali kee tso fifia dasede mavo me.... -Yesaya. 9,6.

KRISTO FE FUTO LA – XEXEME DZIĐULA SI GBONA

Ke míele kuku dem na mi, noviwo, le mía Afeto Yesu Kristo fe vava kple mía fufofo de eyama gbo la nuti. Migana amea deke nable mi le moa deke dzi o: elabena Afeto la mava o, negbe deko megbedede tso Mawu gbo lava gbã, eye woade nuvome, si nye gbegblevila, de go, amesi tsia tre, eye wòdoa edokui de dzi de nusianu, si woyona be Mawu alo nusi wosubona la dzi, nenem bena wòbobo no anyi de mawufe la me hele edokui fiam be, yenye Mawu. Eye tete woade sedzimawola de go, amesi Afeto Yesu lawu kple efe nu

me gbogbo, eye wòatsrõe to efe vava fe dedefia la me. Ame ma fe vava lanye le Satana fe ŋusēdowowo nu: Le avatsokaka fe ŋusē kple dzesiwo kple nukunuwo katā.

-Tesalonikatowo II. 2,1. 3. 4. 8. 9.

... Eye [Satana] vo driba la tso efe nutete kple efe fiazikpui kpakple efe nuse ga ns. Eye wona nuse, be wòawo ava kple ame kokoewo... eye wona nusee de to sia to kple duko sia duko kple gbegbogblo sia gbegbogblo kpakple trōsubolawo katā dzi.

-Nyadedefia. 13,2. kple 7.

KRISTO FE FUTO LA AWO AUA KPLE AME KOKOEWO

Agblo nya tovowo de dzifovīto la ŋu, eye wòatsrɔ̃ dzifovīto la fe ame kɔkɔewo; ado de ta me be, yeatrɔ yeyiyiwo kple sewo, eye woatsɔ wo ade asi nɛ yeyiyi deka kple yeyiyi eve kpakple yeyiyi afa. Eye woadi uɔnu axɔ dzidudu la le esi, eye woagble ahatsrɔ̃e gbidigbidi.

-Daniel. 7,25. 26.

... La nɛ, eye wotsɔ ŋusẽ nɛ, be wòanɔ dɔ dzi yleti blane vɔ eve. Eye wòke nu de asi busunyagbɔ-gblɔ me de Mawu ŋuti, be yeado busu efe ŋkɔ kple efe agbadɔ kpa-kple amesiwo nɔa dzifo. Eye wona

nusee, be wòawo ava kple ame kokoewo, eye ne woadu wo dzi, eye wona nusée de to sia to kple duko sia duko kple gbegbogblo sia gbegbogblo kpakple trosubolawo kata dzi. Eye anyigbadzinola, siwo katã fe nkowo womenlo de alevi, si wowu la, fe agbegbalea me tso xexeame fe gomedodoanyi me o la, woasuboe. Amesi to li na la, -Nyadedefia. 13,5-9. nesee!

Uli xose fe vivli nyui la; wò asi nasu agbe mavo, si ta woyo wò do, eye nevu emevuvu nyui le dasedila gedewo fe nku me la dzi.

-Timoteo I. 6,12.

AL CTUT BY OTSIRN CHURADAM O ATATAMCKICK BY

Xexeame fe Gbɔgbɔ me – Megā la akpe de Kristo fe futɔ la ŋuti eye woable xexeame. Asubɔe alo woawu wò!

Eye wòble anyigbadzinolawo le dzesi, si wotso ne, be wòawo le lã la fe nku me la nuti hele gbogblom na anvigbadzinolawo bena, woawo legba de lã, si nu wode abii kple yi, eye wòle agbe la fe nonome me ns. Eve wona nusee, be woatso gbogbo na lã la fe legba, bena lã la fe legba nafo nu hã, eye wòawo bena, woawu ame gede, alesi nu medze klo subo lã la fe legba o. Eye wolé lã la kple avatsonyagblodila, si wo dzesiwo le efe ŋku me, esiwo wòtso ble amesiwo xo lā la fe dzesi kple amesiwo de ta agu na efe legba; wotso wo ame eve la siaa fu gbe de dzota, si le bibim kple dzokpe la me agbagbe.

-Nyadedefia. 13,14. 15; 19,20.

Mawuviwo tsri mawu bubuwo Kpo da, mía Mawu, si subom míele la, ate nu ade mí tso kpodzo bibi la me, eye wòate nu ade mí tso wò fia si me. Ke ne meno alea o hã la, fia, nyae be, míele wò mawuwo subo ge akpo gbede o, eye míado gbe da na sikalegba, si nèli anyi la o. —Daniel. 3,17. 18.

AT JOAN CHIEF TA OTEINA OW UWA CO OLA ,3M UBA

Eye wòwo bena, woade dzesi amewo kata, deviwo kple ame tsitsiwo kple kesinotowo kple ame dahewo kple ablodeviwo kple kluviwo fe nudusi alo wofe ngonu, bena amea deke magate nu afle nu alo adzra nu o, negbe amesi nu lã la fe nko alo efe nko fe xexlême fe dzesi le la ko....Amesi ke si gomesese le la, nebu lã la fe xexleme kpo...eye efe xexleme enye alafa ade kple blaade vo ade. -Nyadedefia. 13.16-18.

Rugbedodo nkeke nyuiea de gbona na amesiwo kpo dede la ... Amesiawo nye amesiwo do

go tso xaxa gã la me, eye wonyã wofe awuwo, eye wowo wo yie le alevi la fe vu la me. Eyata wole Mawu fe fiazikpui la ngo, eye wosubons zã kple keli le efe xo la me, eye amesi bobo no fiazikpui la dzi la, and wo dome. Do megale wo wu ge akpo o, eye tsiko hã megale wo wu ge akpo o, eye ye kple ndokutsu megale wo du ge o; elabena alevi, si le fiazikpui la titina la, anyi wo, eye wòakplo wo ayi agbetsi dzidziwo gbo....

-Nyadedefia. 7,14-17.

Anyo wu be do nawu wò nayi dzifo, wu bena nadi fo eye nayi dzo mavo me!

36 AMESIWO KATÃ ASUBO KRISTO FE FUTO LA, ALO WOAVO EFE DZESI BE YEWOAFLE NU ALO ADZRA NU LA. WOATSRÕ

Eye mawudola bubu, si nye etőlia la, dze wo yome le gbogblom kple gbe gã bena: Ne amea de de ta agu na la la kple efe legba, eye wòxo efe dzesi do efe ngonu alo efe asi nu la, eya lano Mawu fe domedzoe fe aha, si wometoto ko de efe domedzoekplu la me o, eye woatso dzo kple dzokpe awo fui le mawudola kokoeawo kple alevi la ηku me.

Eye wofe fuwowo fe dzudzo la tu le dzifo yim tso mavo me yi de mavo me, eye amesiwo de ta agu

na lã la kple amesi ke xɔ efe ŋkɔ fe dzesi la, womakpɔ dzudzɔ zã kple keli o.

Afii ame kɔkɔe, siwo léa Mawu fe seawo kple Yesu fe dzixɔse me de asi la, fe dzidodo le.

Eye mese gbea de tso dzifo le gbogblom bena: Illo bena: Woayra ame kuku, siwo ku le Afeto la me tso esia dzi heyina; ẽ, Gbogbo la gblo bena, woadzudzo wo dokui tso wofe agbagbadzedzewo me, elabena wofe dowowowo dze wo yome.

—Nyadedefia. 14,9-13.

DZIĐUĐU ĐE SATANA FE DZESI KPLE EFE NONOMETATA DZI DO NGO HAFI MAWU NADRO UONU ANYIGBA

... Mawudola adre lé fuwoame mamleto adreawo de asi; elabena woawo me wowu Mawu fe domedzoe la nu le. Eye mekpo atsiafu wòle abe ahūhɔ̃e, si me biã hẽ abe dzo ene la ene; eye amesiwo du lã la kple efe legba kpakple efe nko fe xexleme dzi la, le tsitre de atsiafu diahûhõe la nu, eye Mawu fe sankuwo le wo si. Eye wole Mose, Mawu fe dola, fe ha kple alevi la fe ha dzim hele gbogblom bena: Afeto, Mawu nusekatato, ga kple nuku nye wò dowowowo; wò dukowo dzi fia la, dzodzoe kple nyatefe

enye wò mowo! Eye mese gbe gãa de tso gbedoxoa me le gbogblom mawudola adreawo bena: Miheyi, ne miatro Mawu fe domedzoekpluawo ako de anyigba dzi. ... Eye amesiwo nu wotso ta le le Yesu fe dasedidi kple Mawu fe nya la ta la, fe luvowo kple amesiwo mede ta agu na la la alo efe legba o, eye womexo dzesi de wofe ηgowonu alo de wofe asiwo ηu o la, gbo agbe, eye wodu fia kple Kristo fe akpe deka.

-Nyadedefia. 15,1-3; 16,1; 20,4.

38 ARMAGEDON, AUA SI DZI KRISTO VA ĐU LA

Gbɔgbɔ vɔ̃wo fo avakɔwo nu fu be woawɔ ava

Elabena wonye gbogbo võwo fe gbogbo, siwo noa dzesiwo wom, eye wonoa xexeame kată fe fiawo gbo yim, bena woafo wo nu fu hena Mawu, ŋusēkatāto la, fe ŋkeke gā la fe avawowo. Eye wofo wo nu fu de tefe, si woyona le Hebrigbe me bena Harmagedon.

-Nyadedefia. 16,14. kple 16.

Kristo de ga Efe anyigba la kple Efe duko tiatia Israel la

Yerusalem anye ahamuametre na dukowo kata godoo...Yemayi la matso Yerusalem awo kpegbae na dukowo kata; amesiwo kata be,

yewoakse la, woade abi wo dokui nu, eye anyigba dzi dukowo katã afo takpli de enu. Eye Yehowa aho awo ava kple duko siawo abe gbesigbe wòwo ava le avakpegbe ene. Eye hiãkame, si Yehowa le hehe ge ava duko, siwo kata ho ava de Yerusalem nu dzi la, enye si: Lã afafă de nuti na amesiame, esime wogale tsitrenu ko, nku afafa de to me na wo, eye ade afafă de nu me na wo.

-Zaxarya. 12,2. 3; 14,3. kple 12.

... Ne Mawu le mía dzi la, ameka atsi tre de mía ŋutii?

-Romatowo. 8,31.

MLOEBA LA, KRISTO ZU XEXEAME KATĂ DZIĐULA

Elabena wode Mawu fe dziku de go tso dzifo de amegbetowo fe mawumavomavo kple madzomadzonyenye kata dzi, amesiwo xea mo na nyatefe le madzomadzonyenye me. —Romatowo. 1.18.

Eye yi dada do tso efe nu me, bena wòatsoe adza dukowo, eye wòatso gatikplo akplo wo, eye wòafanya weintsetsewo le Mawu, ŋusekatāto la, fe domedzoedziku fe weinfiānu la me. Eye ŋkoŋoŋlo le efe awu kple efe aligo dzi bena: Fiawo dzi Fia kple afetowo dzi Afeto!

—Nyadedefia. 19,15. 16.

Kristo fe futo la aqu fia yeyiyi vee aqe ko. Kristo aqu fia fe akpe qeka. Eye emegbe la aqu fia yide mavo me.

... Ke woanye Mawu kple Kristo fe nunolawo, eye woadu fia kplii fe akpe deka. —Nyadedefia. 20,6.

Le fia mawo ŋɔli la dzifo fe Mawu la ado fiadufea de anyi, si matsrɔ̃ gbedegbede o

-Daniel. 2,44.

Dukowo katã woasubo Kristo Afeto la!

Afeto, duko, siwo kata nèwo la, ava de ta agu na wò, eye woade bubu wò nko nu. —Psalmowo. 86,9.

40 SATANA DA EFE AUA SI WOKPE KPLE MAWU LA FU

me.

efe dolawo yi ava wo ge kple vo driba la. ... Eye wotso vo driba gã, si nye da xoxo la, esi woyona be: Abosam kple Satana, amesi nye xexeame katã blela la, fu gbe, eye wotsoe fu gbe de anyigba, eye wotso efe dolawo hã fu gbe de anyi hekpe de enuti. Eye mese gbe gãa de le dzifo le gbogblom bena: Azɔ xɔname kple ηusẽ kpakple fiadufe la zu mía Mawu la to, eye nuse la zu efe Kristo la to; elabena wotso mía noviwo nutsola, si noa wo nu tsom le Mawu fe

Eye ava dzo le dzifo: Mixael kple

—Nyadedefia. 12,7-10.

Ava sia fe dziququ vawənuwo
woatsə qu dzi la woenye esi
Eye wodu edzi to alevi la fe vu
kple wofe dasedidi fe nya la me,
eye womelə wofe agbe o vasede

ŋku me zã kple keli la, fu gbe.

ku me. — Nyadedefia. 12,11.

Satana fe gome mavo la

... Eye dzo hle tso dzifo va fia
wo. Eye wotso Abosam, si ble wo
la, fu gbe de dzo-kple dzokpeta la
me, afisi ha la la kple avatsonyagblodila la le, eye woawo fu wo za
kple keli tso mavo me yi de mavo

-Nyadedefia. 20,9. 10.

Anye ne Lucifa ado to le dzifo dzidzo mavo la me hafi, gake etee kpo be yeaxo Fiadufe le Mawu si.

(XIe Yesaya. 14,13. 14. le axa 3.)

Kristo Afeto la, adu fia tegbee Yehowa, towòe nye gānyenye kple ŋusē, ŋutikokoe, bubu kple kafukafu, elabena nusianu, si le dzifo kple anyigba la, towòe. Yehowa, towòe nye fiadufe, eye wòe do kpo de nusiwo katā fe ŋko de dzi la dzi. —Kronika I. 29.11.

Elabena alesi amewo kata ku le Adam me la, nenema ke woagbo agbe wo kata ha le Kristo me. Gake amesiame le ye nuto fe dodo nu: Gbato enye Kristo; emegbe la amesiwo le Kristo me le efe vavagbe la; emegbe la nuwuwu la ava, esime woatso fiadufe la ade asi na Mawu Fofoa, esime wòava ade amegănyenye kată kple nusē kată kple dzidudu katā da la. Elabena ele ns be, wòadu fia, halase esime woatso efe futowo katā ade efe afo te. Futo mamleto, si woade da la, enye ku.

-Korintotowo I. 15,22-26.

Eye mawudola adrelia ku kpē la, eye gbe gāwo di le dzifo le gbogblom bena: Xexemefiadufe la tro zu mía Afeto kple efe Kristo la to, eye wòadu fia tso mavo me yi de mavo me. —Nyadedefia. 11,15.

42 WÒ FUTOWO, SATANA KPLE GBOGBO VÕWO

Satana gblēa ame fe ņutilā to nutsu fe dodo kple ņutsu me, to fugege kple gbogbo vā noameme dzi

... Eye wofiā le wofe fiēŋufiēŋui me de wo nɔewo ŋu, eye ŋutsu kple ŋutsu wɔ ŋukpenanuwo, eye wokpɔ wofe vodada ŋuti fetu, si dze wo la, le wo dokui nu.

—Romatowo. 1,27.

Nu ade Yehowa lé fui...asi,
siwo koa vu madifo di.

-Lododowo. 6,16. 17.
Tete la wòto edzi heyi datso gbogbo bubu adadre, siwo vɔ̃di wu ye nuto la, hekpe de edokui nuti, eye esi woyi de eme la, wono afima; eye nenem me sia fe anyi-

nono megbeto va võdi wu gbãto.... –Mateo. 12,45.

Di Mawu gbagbe la ko yome. Megayo mawu bubuwo be nabia gbe wo be nanya nusi ava ve eme la o, alo axle amewo fe susu, alo ada do o. Satana, amesi tsi tre de Mawu nuti

la, yla de nusiawo katā megbe (de megbe na nusiawo katā). Ewaa da to amewo, agbalēwo, dzadzome nuwo kple subasuba dadawo dzi. Nusiwo wowana la, dzena gbā, abe nukunu kple nu nyuiwo ene, gake wokpla

ame yia efe dzidudu me.

Megade asi le dokuiwo ŋu na gbɔ-gbɔ vɔ̃a deke be woadu dziwo o, negbe Mawu fe Gbɔgbɔ Kɔkɔe la ko.

Xɔ Biblia kple Afetɔ Yesu Kristo dzi se ko.

(Kpɔ Nyadedefia 19,13.)

Nufiafia desiade si metso tsotsoke fe "Agbo bi" la me o, metso, nutikoklo kple dede to Afeto la fe Uu kple nutilă dzi o la, enye avatso nufiafia, eve wòblea ame vina

Yesu do nu gblo na wo bena: Mikpo nyuie, bena amea deke nagaflu mi o. Elabena ame gedewo ava le nye nkoa dzi agblo bena: Nye enye Kristo; eye woaflu ame gedewo. Eye avatsonyagblodila gedewo atsi tre ahaflu ame gedewo. —Mateo. 24,4. 5. kple 11.

Elabena ame gedewo zona, amesiwo nutinya megblo na mi enuenu; gake azo la metso avifafa le

egblom bena, Kristo fe atitsoga fe futowo wonye. Amesiwo fe nuwuwu enye gbegblē, amesiwo fe fodo nye mawu na wo.... —Filipitowo. 3,18. 19.

43

Elabena ne mietso amewo fe vodadawo ke wo la, ekema mia Fofo, si le dzifo la, atsoe ake miawo ha. —Mateo. 6.14.

Kristo fe Uu xoasi la qea ame
Elabena mienyae bena, menye
nu gbegblē, siwo nye klosalo alo
sika la, wotso xe fe de mia ta hede
mi...o, ke boŋ kple Kristo fe vu
xoasi la abe alēvi, si ŋu mokaka
kple kpotsotso mele o la, fe vu
ene.

—Petro I. 1,18. 19.

O. NUBLANUITO KAE MENYE ALE!

Le nuvõ fe nusẽ te

Mí katã míele abe ame makomakowo ene, eye míafe dzodzonyenyewo katã le abe avo, si fo vu ene; mí katã míeyro abe angba ene, eye míafe vodadawo lo mí de nu abe ya ene. —Yesaya. 64,5.

> Mawu fe tomadomado fe gbogbo

Esiwo me miezona le tsa le xexe sia me fe ŋɔli la nu, le yameŋusẽ fe fia, si nye gbɔgbɔ, si le ŋu sẽm azɔ le vi sẽtowo me la nu – amesiwo dome mí katā hā míezona le tsa le míafe ŋutila fe nudzodzrowo me, esime míewɔ ŋutila kple tame fe lɔlɔnuwo la, eye míenye dziku fe viwo tso dzɔdzɔ me abe

ame mloeawo hã ene.

-Efesotowo. 2,2. 3.

Satana, amesiwo mekpo dede o la fe afeto

Ke ne wotsyo nu miafe nyanyuiea dzi la, ekema amesiwo tsrō la fe nku me wotsyo nui le, amesiwo dome xexe sia me mawu gbā nku na dzimaxɔsetɔwo fe tame-susu le la, bene Kristo, si nye Ma-wu fe nɔnɔme la, fe nutikɔkɔe nyanyuie la fe kekeli nagaklē na wo o.

-Korintotowo II. 4,3. 4.

Dziququ la le Kristo me
Eyata azə fəbubua deke meli na
amesiwo le Kristo Yesu me la
o.... -Romatəwo. 8,1.

Ke abo la enye xexe la me; eye nuku nyui la enye fiadufe la fe viwo; ke gbe wuwluiawo nye vɔ̃dito la fe viwo. —Mateo. 13,38.

Miawo la mietso fofo, si nye Abosam la me, eye mia fofo fe nudzodzrowo miedina be, miawo.... —Yohanes. 8,44.

Amesi ke mele kplim o la, eya to vo de ŋutinye; eye amesi ke mefoa fu kplim o la, eya kana hlēna. —Mateo. 12,30.

Eyata wòhĩa bena woagagbugbo mí adzi vevee le Kristo fe

Gbogbo la me

Eyata ne amea de le Kristo me la, eya nye nuwowo yeye: Xoxoto la nu va yi, kpo da, nuwo kata zu yeye!

-Korintotowo II. 5,17.

yeye! —Korintotowo II. 5,17.

Nye alëwo sea nye gbe, eye nye la menya wo, eye wodzea yonyeme; eye nye la mena agbe mayo wo—Yohanes. 10,27. 28.

Đe asi le dokulwò ŋu na Kristo Afetɔ la fifia ke

... Kpp da, fifi enye amenuveyi, kpp da, fifi enye xəxəgbe! —Korintotəwo II. 6,2.

Ne míevu míafe nuvõwo me la, ekema nutefewola kple dzodzoeto wònye, bene wòatso míafe nuvõwo ake mí, eye wòaklo madzonyenye katā da le mía nuti.

—Yohanes I. 1.9.

Amekae amã mí atso Kristo fe lɔlɔ̄ me mahã? Fukpekpe loo alo xaxa alo yometiti alo dɔwuame alo amamanɔnɔ alo yɔdzidodo alo yi mahã? Gake le nusiawo katā me míedua dzi glo le amesi lɔ̄ mí la nuti. —Romatɔwo. 8,35. kple 37.

Elabena nusianu, si wodzi tso Mawu me la, dua xexeame dzi, eye dzidudu, si du xexeame dzi la, eyae nye míafe xose.

-Yohanes I. 5,4.

Ado etefe na amesiwo du dzi la Amesi ke to li na la, nese nusi Gbogbo la gblo na hameawo bena: Amesi ke du dzi la, mana mana yayla la fe dee, eye mana kpe yie, eye le kpea dzi la woŋlo ŋko yeye di, si amea deke menya o, negbe amesi xoe la koe.

–Nyadedefia. 2,17.

nyé dowowowo me de asi yidase de nuwuwu la, mana ŋusée de trɔ̃subolawo dzi. —Nyadedefia. 2,26.

Eye amesi ke du dzi, eye wòlé

Ele vevie nuto na Mawu! Esia dze fã le Golgota! Mawu hã le vevie na wò nuto!

Menye bena míede enu le mía dokui si, be míasusu nane abe mía nutowo mía dokui mee wotso ene o; ke mía nudede la tso Mawu gbo bon. —Korintotowo II. 3.5.

TIA AMESI KE NASUBO YI ĐE MAVO ME

Yi qe nutikokoe me kple Kristo Azo ne wofo mia kple Kristo de

tsitre la, ekema midi nusiwo le dzifo, afisi Kristo bobo no anvi do le Mawu fe nudusi me. Mitso miafe tamesusuwo do dzifonuwo nu, menye anyigbadzinuwo nu o. Ne Kristo, si nye miafe agbe la, ado la, ekema miawo hã miado kpakplii le nutikokoe me. Eyata miwu mia nutinu, siwo le anvigba dzi: ahasiwowo, makomakonyenye, fienufienui, nudzodzro vo kple nukeklē, si nye tržsubosubo; nusiwo ta Mawu fe dziku va vi setowo dzi do. -Kolosetowo. 3,1. 2. kple 4-6.

Alo nàkpo gome kple Satana yi de mavo me

Tete wòagblo na amesiwo le mia me la hā bena: Mite da tso gbonye, mi amesiwo wofo fi de; miyi de dzo mavo, si wodzra do di na Abosam kple efe dolawo la me! —Mateo. 25.41.

Ame võdiwo kple duko, siwo katã nlo Mawu be la, negbugbo yi tsiēfe. —Psalmowo. 9,18.

Eye ne wò asi dia nu wò la, lãe da; enyo na wò bena, nayi de agbe la me kple asikpo, wu esi asi eve nance na wò, eye nayi de dzomavoue la me.

—Marko. 9,43.

Bobo dokuiwò

Eye Yesu yo devi suea de va egbo, eye wòtsoe do wo titina. Eye wògblo bena: Vavã mele egblom na mi bena: Ne mietro, eye miezu abe deviwo ene o la, miele yiyi ge de dzifofiadufe la me akpo o. Eyanuti amesi ke bobo edokui de anyi abe nenem devi sia ene la, eyae fo ta le dzifofiadufe la me. —Mateo. 18,2-4.

Tro tso wò nuvõ me

Yohanes va do, amesi de mawutsi ta na amewo le gbeadzi, eye wòde gbe fā dzimetɔtrɔ fe mawutsidedetaname hena nuvɔkeke. Ke esi wolé Yohanes de gaxɔ me megbe la, Yesu va Galilea hele gbe fă dem Mawu fe nyanyuie la bena: Azăgbe la do dzi, eye mawufiadufe la do vo. Mitro le miafe dzi me, eye mixo nyanyuie la dzi se!

-Marko. 1,4. kple 14. 15. Gbede, ke boŋ mele egblɔm na mi bena: Ne mietrɔ le miafe dzi me o la, mi katā miatsrɔ̃ nenema ke. -Luka. 13,3.

Eyata mitro le miafe dzi me, eye migbugbo, be woatutu miafe nuvõwo. —Dowowowo. 3,19. Tso ekema dzi la Yesu de asi gbe-

fădede me le gbogblom bena: Mitro le miafe dzi me, elabena dzifofiadufe la do vo! –Mateo. 4,17.

(Eyi edzi le axa si gbona.)

XO KRISTO ABE WÒ ĐELA ENE EGBEA

Tsɔ dokuiwò na Yesu Kristo

Tsɔ wò mɔwo gblẽ de Yehowa dzi, eye nado ŋu de eŋu, ekema awɔe ade goe. —Psalmowo. 37,5.

Elabena ale gbegbe Mawu l5a xexeame bena, wôtso ye ijuto fe Tenuvi hena, bena amesiame, si xoa edzi sena la, mele tsotsrō ge o, ke bon wòakpo agbe mavo.

-Yohanes. 3,16.

Wogblo bena: Xo Afeto Yesu Kristo dzi se, eye mia kple afewò me miakpo dede. —Dowowowo. 16,31.

Mawu na ŋusẽ be woazu Efe viwo

Ke ame gede alesinu xoe la, ena

ŋusẽ wo, be woazu mawuviwo, amesiwo xoa efe ŋko dzi sena. Ŋutifafa gblẽm mele di na mi; nye ŋutifafa tsom mele na mi....

—Yohanes. 1,12. kple 14,27.

Uu Kristo me le gaglagbe

Elabena ne èvua eme kple wò nu bena, Yesu ye nye Afeto la, eye nèxona sena le wò dzi me bena, Mawu fo eyama de tsitre tso ame kukuwo dome la, àkpo xoxo; elabena wotsoa dzi xona sena hena dzodzoenyenye, eye wotsoa nu vua eme hena agbexoxo la. Elabena ŋoŋlo la gblo be: "Amesiame, si xoa edzi sena la, womado ŋukpee o."

-Romatowo. 10,9-11.

Text reprinted from the Bible in Ewe by permission of United Bible Societies, Africa Regional Center, Nairobi, Kenya.

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, please write to us in English.

World Missionary Press, Inc. P.O. Box 120 New Paris, IN 46553-0120 USA